

פ ר ר ט ר ק ר ל מס' 71
מישיבת ועדת הכלכלה
שנערכה ביום ד', כ"ד בשבט, תשל"ה
(5.2.75) שעה 9.00

נ כ ח ו

חברי הועדה: היו"ר י. הורוביץ

ע. אמוראי
פ. גרופר
מ. דרובלס
א. זילברברג
מ. חריש
י. יודין
י. כהן
א. לבני
א. אבטבי

מוזמנים:

מר ארזי - רשם הקבלנים
י. ברגר - היועץ לעניני מועצות
ייצור ושיווק, משרד החקלאות
מ. גורס - המועצה לשיווק פירות
מ. דינאי - יועץ משפטי למועצת הפירות
י. בדלב - מנהל אגף הפרחים, אגרוסקו
א. בגן - עו"ד של ג. ביקל
ג. ביקל - מגדל פרחים
מ. ארזי - המרכז החקלאי
ש. דר-זיו - יועץ משפטי, משרד החקלאות
י. לוי - סגן היועץ המשפטי,
משרד הפנים
ח. פורת - מנכ"ל המועצה לפרחים
מ. רכטמן - לשכת היועץ המשפטי,
משרד השיכון
ת. פנחסוביץ - מנהלת המחלקה לחקיקה כלכלית
משרד המשפטים
א. ישראלי - סמנכ"ל משרד החקלאות
י. שחורי - משרד החקלאות, מנהלת מרכז
לסחר חוץ
מ. הורוביץ - המרכז החקלאי

סדר היום:

1. חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה
בנאיות (תיקון מס' 3)
2. כללים למועצת הפירות
3. חוק המועצה לצמחי נוי (ייצור ושיווק)

רשמה:

ס. טרלו

חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה
בנאיות (תיקון מס' 3)

היו"ר י. הורוביץ:

אני פותח את הישיבה.

אני מציע שנסיים לחקפלת הקנס, מ-10,000 ל"י

ל-20,000 ל"י.

גם ביתר הדברים הכפילו?

מ. דרובלס:

אגרת הנפט הכפלנו פי 5.

היו"ר י. הורוביץ:

כדאי לשמוע את נציג משרד המשפטים בענין זה.

י. לוי:

אין הגיון לדחות. זה כבר היה בדיון אצלנו.

א. זילברברג:

אני לא מייצג את משרד המשפטים.
משרד הפנים לא מבקש לעכב.

י. לוי:

אני לא שמעתי מספיק נימוקים. שמעתי שמשרד
הפנים מתלבט קצת. אם משרד הפנים יגיד באופן
מפורש שהוחלט להכפיל את הקנסות, אז נחליט בענין.

מ. דרובלס:

אנחנו דנים בשיבות בנושא זה.
נשאר הסעיף היחידי לבירור. היועץ המשפטי
מסכים, ההגיון גם כן אומר זאת. יש לנו עבודה רבה. צריך לגמור את
החוק הזה.

א. זילברברג:

תומך בעמדת חה"כ זילברברג.

היו"ר י. הורוביץ:

אני רוצה לשמוע הודעה ברורה של משרד הפנים
אינני בעד הכפלת קנסות בלי לשמוע הודעה

מ. דרובלס:

מוסמכת מהמשרד הנוגע בדבר.

ממתי ועדה של הכנסת חייבת לשמוע עמדה סופית
של הממשלה? אני מכיר הרבה מקרים שהממשלה

ע. אמוראי:

הטילה היטל וגכתה כמה מליונים של לירות, ואני, כיו"ר הועדה, ביטלתי.
אני מציע לגמור את הענין. הקנס צריך להיות אפקטיבי אחרת מוטב שלא
להטיל אותו.

רציתי להכיר שהנושא של הכפלת הקנסות
לפי חוק התכנון והבניה, עדיין לא בא לדיון

סופי. החוק הזה לא בא לפגוע באזרחים אלא לעזור להם. מדובר על
קבלנים שאינם קבלנים, שאינם רשומים ומקבלים כספים מהציבור ולא
גומרים את העבודות. אינני צריך להזכיר את המקרים שפורסמו.

כאשר הקנס היה 5000 השופטים קנסו קבלן שבנה במיליון או במיליון
וזצי ל"י כאלפיים ל"י קנס. זה מגוחך ולא מרתיע. אם זה יהיה
20,000 זה ירתיע.

הקנס לא אפקטיבי ואם עושים עוול לאורח
צריך להעניש את מי שעושה את העוול.

היו"ר י. הורוביץ:

אני מציע לקבל את ההצעה. אם יש חבר כנסת שמתנגד, יש לו זכות
להסתנגד. אני מציע להגיש את זה פה אחד.

ה צ ב ע ה

ההצעה אושרה. חה"כ דרובלס נמנע.

מ. דרובלס:
לפני חמישה חודשים|בערך הועדה בחרה בוועדת משנה לעניני המים לפי הצעה לסדר היום שהיתה במליאה. במסקנות ועדת המשנה שהמליאה אישרה הוחלט שתוך 90 יום יופיע שר החקלאות בפני ועדת הכלכלה וידווח על המלצות ועדת הכלכלה. עברו כבר קרוב ל-6 חודשים ושר החקלאות טרם הופיע. אני מבקש מהיו"ר לפנות לשר החקלאות ולבקשו להופיע על מנת להעיר את הערותיו.

מ. פלקסר:
פניתי אל שר החקלאות והוא אמר שהוא מוכן להופיע מתי שהוא יוזמן.

מ. דרובלס:
קראנו בעתוננים שוועדת השרים לעניני כלכלה החליטה בענין הקמת איזור תעשייה במעלה האדומים. אנחנו כוועדת כלכלה היה רצוי שנזמין את שר החקלאות ואת מנהל מינהל אל מנת לשמוע מפיהם באופן ישיר מה הולך שם ואם היה אפשר לארגן סיור לשם.

היו"ר י. הורוביץ:
נבקש את שר החקלאות להופיע על שני הנושאים. הוא יוכל להביא אתו את מנהל מינהל המקרקעין אם ירצה. אנחנו נתקשר ונקבע את המועד.

כללים למועצת הפירות

סעיף 6א' - אושר

סעיף 7 - אושר

י. ברגר:
היו כמה הערות לגבי הענין של : הפר כלל מכללי המועצה או הודעה מהודעותיה. שהביטול הוא כאילו אבסולוטי. אנחנו מציעים סעיף נוסף:

אדם הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת המועצה לבטל את הרשאתו כמשווק מורשה, או כסירוב המועצה לחידוש הרשאתו כמשווק מורשה, רשאי לערור בפני ועדת ערר שהוקמה לפי סעיף 26 תוך 30 יום מיום שההודעה על הביטול או הסירוב הגיעה לידי.

ועדת הערר תקבע אם יש בהגשת הערר כדי לעכב את ביטול ההרשאה.

סעיף 8

י. כהן:
אני מבקש לשוב ולהרהר על המצב שייווצר כשעבר על כלל מהכללים, אני מבקש לשקול אם אפשר בכל המקרים לאדם כזה להשתתף בעסקים.

היו"ר י. הורוביץ:
אם מדובר בעכירה פלילית, זה הגיוני.

אנחנו ננסח את זה.

ש. זר-זיו:

חוק המועצה לצמחי נוי (ייצור ושיווק)
תשל"ה - 1974

ג. ביקל:

בזמנו הוחלט ע"י משרד החקלאות ומשרד המסחר והתעשייה על הקמת חברה בע"מ. על תקנון החברה חתמו הנציגים מגדלי הפרחים בן-שלמה מנהריה, נימצוביץ ושטיינר משדה וורבורג. המועצה הוקמה כך שלא יהיה מוגדל. המועצה היתה צריכה לסייע לנו, ולכן נרתמו לזה המגדלים וחתמו על הקמת המועצה. היום, מי שחתם בתור מגדל בכיר כמגדל שמיוצג ע"י איזה שהוא סקטור, מתכחש לזה. גוף כזה צריך לייצג את האינטרס הכללי של המשווקים ולא מוגדל. הם לא תומכים בזה. שלושת המגדלים פנו לבג"צ. היום הולכים להקים מועצה על בסיס מה שהקימו בעבר, מן הראוי לזכור שהדבר הוקם על יסוד גופים רבים לשווק ולא מוגדל. יש הבדל יסודי בין פרחים לבין פירות או דבר אחר. הפרחים הם ענף מיוחד שדורש דאגה מיוחדת. התעשייה לא מקבלת פרחים וגם אי אפשר לאגור פרחים. אם פרי לא ראוי לתצוא שולחים אותו לתעשייה ומשמרים אותו. פרחים דורשים טיפול שונה. השעם מתחלף, אדם לא קונה תמיד אותם הפרחים. יש לפרחים גם אורך חיים קצר, וזה דורש טיפול שונה לגמרי. הסברתי כבר שגוף פרטי יכול לקצר את המסלול של הפרח. זה המניע העיקרי של המועצה לדעתי ולדעת המתכננים. המגדל רוצה למכור יותר וזה לא תמיד הולך על חשבון השגת מחיר יותר גבוה. אני אגיש לוועדה תיק עם מסמכים שיחפפו את מה שאני אומר. המגדל מעוניין לעבור את הסטנדרט של המועצה כדי למכור ולקבל את המחיר המובטח. המוגדל שרוצים להקנות למועצה זה מוגדל שעשוי לגרום לסיוט. נתתי בזמנו כמה דוגמאות, ויש דוגמא נוספת. הפקולטה החליטה על פרס לימודים שיינתן לתלמיד והוא לא קיבל אותו מכיון שתמך בביקל. אמרו לו שאין נותנים פרס למי שמתנגד להם. זה גולש לאיומים על קונים בחו"ל. אגיש לוועדה תצלום של מכתב של קונה מגרמניה ששלח לי אותו וכותב שאיימו עליו מאגרסקו. זה גלש גם לאיומים כארץ על מגדל ששמו שטיין. נאמר לו שאם הוא ישווק פרחים מבן שלמה, לא תעזור לו המועצה בייצוא. היום המועצה לא רוצה לייצא לאדם שייצא דרכי. על כן הביקורת היא במיוחד כלפי גוף שמתיימר להיות ציבורי. הוא לא יכול לנהוג בצורה כזאת.

על הוועדה לקבוע שאין מקום למוגדל.

נפגשתי בשנים האחרונות עם מגדלים רבים שאינם מרוצים משיווק מוגדל וחסרי חלק מהם לא מייצאים כלום משום שאין להם אפשרות נוספת לייצא את הפרחים יש רק גוף אחד. אם היה גוף נוסף או כמה גופים, אני משוכנע שרבים היו משווקים והיקף הייצוא החקלאי היה עולה.

הינ"ר י הורוביץ:

אנחנו נתמוך בהקמת מועצה ונחוקק חוק שיתן למועצה מעמד ממלכתי. השאלה שלי היא לאחר הטענות שלך, שאסור לתת מוגדל מוחלט, אם נאמץ את הגישה הזאת, נאמר למועצה: לא בלעדיות. יש סכנה בתחרות שהיא תוריד מחירים והכתמת שם ישראל בחו"ל.

ג. ביקל:

אני דרשתי מחירים יותר גבוהים מאשר אגרסקו, והם נענו. יש גם קניינים באירופה שאינם מוכנים לסחור עם אגרסקו, ולו רק מהסיבה שהם רגילים לשוק חפשי ולא לגופים ממלכתיים. מדינת ישראל מחמיצה את ההזדמנות לשווק גם לגופים כאלה. אני אמציא מכתב על זה לוועדה.

למשרד החקלאות יש שיטות לפקח. לגוף בקשת הרשיון יש להגיש חשבון פחפורמה. אסור לאדם לחרוג מחשבון הפרופורמה. המחיר כתוב בחשבון הפרופורמה הוא המחיר שאני חייב לעמוד בו, אחרת שוללים ממני את הרשיון. אתן דוגמא של מחיר שנתי גם לבית המשפט.

אני שלחתי בתקופה הרבה יותר קשה לשיווק כסוף חודש מאי, כשאינן חגים, וקיבלתי עבור יחידה 8 פני פו"ב; בתקופה טובה, תחילת או אמצע מרץ, שווקה אגרוסקו לאותה המדינה וקיבלה 8 פני סי"פ. ההבדל הוא בערך 50%. השוק באירופה הוא ענק. למדינת ישראל יש 8% מהשוק הכללי. עובדה שגם בגרמניה יש תחרות עצומה. גם בהולנד יצרו כמה בורסות ולא אחת, זה גם כן מעלה את סיב השירות. במדינת ישראל רוצים ליצור מונופול ונוקטים בכל הדרכים לקראת דיכוי היוזמה הפרטית. מגדלים שלחו מכתב למועצת הפרחים. כאשר הם שיווקו דרך מועצת הפרחים המחירים היו יחסית לא רעים, אבל הוא לא ידע איזה מחיר הוא יקבל, למרות הפניות שלו. הוא אמר להם מפורשות: אל תשלחו את סחורתי לכורסה. אבל הם שלחו בלי ידיעתו, והוא קיבל חשבון מהמועצה והיה צריך לשלם על זה מכיסו. נשלח על זה מכתב אל המועצה. מגדל אחר פנה למועצה ולא קיבל תשובה והוא נאלץ למכור את הפרחים שלו בשוק המקומי למרות שגידל פרחים שהם מוכשים מאד בחו"ל.

אני מבקר את המועצה אבל אני מודה שיש

בה גם דברים טובים.

מזה שנים רבות שביקשתי לעסוק ביצוא כללי של פרחים. אני עומד להציג לוועדה מכתבים שנשלחו לגבי יהלומה שחורי והדברים מדברים על החלטה עקרונית למתן רשיון ליצוא פרחים ועל שיווק הוגן. המכתב נשלח לפני למעלה משנה וחצי. יש תשובה של הגב שחורי האומרת כי מדובר בפרחים שאותם לא מייצאת המועצה או בשתילים בהם קובע ההסדר בין היבואן ללקוח. בקשר אישי בין היצרן ללקוח הם מאשרים יצוא. היום הם באים לשלול את זה בחוק למרות שהם עצמם החליטו כך, אבל מחר הם יאמרו אחרת. הם באים לפגוע בגוף לא מונופוליסטי.

א. ישראלי:
לא הייתי רוצה שהועדה תעסוק בנושא ביקל אנחנו עוסקים בענף של פרחים. הענף הזה יצא מחיתוליו. כל חברי הועדה מוזמנים לראות כמה אלפי חקלאים מתפרנסים מהענף הזה כמו בענף הרפת או הלול. הענף הזה נתון כרגע במסרכת מתוחכמת של תכנון והכוונה, במסגרת מסודרת של מועצה מסודרת יותר מאשר מועצות אחרות. יש חוזים והדבר מוסדר בין המגדל והמועצה מראש. לכן הייתי מציע שנתקדם בענין הזה. אנחנו חייבים להגיע למסגרת שתאפשר לענף הזה לפעול. אני מבקש מחיים פורת, שהוא מנהל המועצה, ומיוחנן בילב שהוא אחראי על הנושא, להתייחס לדברים.

ח. פורת:
בישיבה הקודמת כבר הגבתי על כמה מהדברים. המועצה הוקמה בשנת 1962, וזה בין הדברים הבודדים שהם נכונים לגבי מה שמענו היום וגם בישיבת הקודמת. במועצה הזאת מיוצגים כל הגורמים ההתיישבותיים; מהמרכז החקלאי, ממשלת ישראל, התאחדות האיכרים, האיגוד החקלאי, קיבוצים, מושבים, כולם יושבים שם.

מ. דרובלס: משקי חרות המגדלים פרחים אינם במועצה.

ח. פורת: אני מבקש סללחה, רוב הארגונים החקלאיים הגדולים מיוצגים במועצה. כל ההחלטות שהתקבלו במועצת המנהלים היו פה אחד. אף פעם לא היו שם הצבעות.

גם החוק נתקבל פה אחד. אני מניח שרוב הנוכחים יצאו מהישיבה הזאת עם טעם מר בפה, כולל אותי. מאד חרה לי שהישיבה נפסקה בהרגשה הזאת. עכשיו עלי לנסות לשכנע אתכם שבאמת אין הדברים כך.

בנאומו של מר ביקל היו דברים שאינם אמת ואינם תואמים את המציאות וגם הדברים הנכונים שנאמרו, השאלה היא איך מגישים אותם.

נאמר כפן שהענף לא מתוכנן. אינני אומר שאין מקום לביקורת על המועצה, אבל לפני כמה חודשים יצא דו"ח מבקר המדינה. בין השאר נאמר לי מאחד האנשים הבכירים במשרד מבקר המדינה, שכל מנהל מועצה צריך להיות שבע רצון כאשר יצא עליו דו"ח כזה. כל הגידול הזה, פרט לזנים יוצאי-דופן בחלקם מהסוג שמר ביקל מגדל, הם גידולים מתוכננים. זה הוורדים, הסייפנים, הציפורן שמהווים מעל 90% מהייצוא. דברים אלה אי אפשר לגדל בלי תכנון. דונם השקעה בוורדים הוא 150,000 ל"י. החקלאי לא יכול לבד להקים דבר כזה הוא צריך לקבל עזרה ממשלתית במימון והיא גבוהה, וזה קרוב ל-80%. יש שוק מקומי. הותקפנו כאן בנושא השוק המקומי. נאמר שהמועצה הזאת מסרה לאיש מועצה לשעבר את השיווק של עודפי הפרחים, במשך כל הזמן יש עודפי פרחים מייצוא. הסיבות שונות. יש סיבות שאי אפשר למכור את הכל, והסיבה העיקרית היא שאין מקום מספיק במטוסים. היו שביטות באל-על. השביטה באל-על עלתה לנו 130 מיליון לירות בזמנו. במשך כל העת, הפרחים האלה מומנו, בצורה זו או אחרת, בשיתוף פעולה בין המועצה לבין משרד החקלאות. השנה אמרנו שבמקום להשמיד את הפרחים האלה, אפשר להפיק מהם תועלת. אם אשתקד עלות ההשמדה של הפרחים עלתה למועצה קרוב ל-60,000 ל"י, החלטנו השנה להוציא מכרז למכירת הפרחים האלה. הוצאנו מכרז בדיוק ככתוב בתורה. הוצאנו מכרז בעתוננים. נתנו מספיק זמן. הגיעה הצעה אחת בלבד מחברת פרסית לשיווק בישראל. אלה אנשים שיפוסיים של היוזמה הפרסית, ויבודכו על כך. הם החליטו להקים חברה. הם זכו במכרז לא רק משום שהיו בלעדיים, אלא משום התחזית שאנחנו ידענו שהסכירות היא שזה יכניס בערך כ-300,000 ל"י. סכום ההשמדה היה 60,000 ל"י, היינו חסכוני של 360,000 ל"י שמתחלק בין החקלאים. בחברה הזאת עובדים: עובד המועצה לשעבר שהיום נמצא בחופשה ללא תשלום, ועובד תנוכה לשעבר.

המכרז עבר ועדת מכרזים. ישבו בו נציגי המועצה עם מבקר הפנים של המועצה, היועץ המשפטי. זה היה מכרז על שהדת המכרזים.

היו"ר י. הורוביץ: אדם כזה מגדל בשלוש אגורות פרח שנפסל והוא רוצח במדה מסוימת את השוק המקומי. איש לא יכול להעלות בדעתו שזה כשלעצמו טבעי. מדוע לא שורפים פרחים כאלה?

ח. פורת: הדבר הזה נעשה, לפחות מבחינת המועצה, על שהדת ההצעה למכירה, מה שמותר לנו מבחינת החוק. לא באפו לחברה והצענו לה או לאנשים מסוימים, אלא זה היה מכרז, כל אחד יכול היה לבוא למכרז הזה. נתנו זמן מספיק. היתה הצעה יחידה. כאשר האלטרנטיבה היא השמדה ללא תמורה כל שהיא. מה ששייך לשוק המקומי, זה דבר אחר. המגדלים קיבלו תמורה עבור הפרחים האלה.

א. זילברברג:

האיש מהמועצה קיבל חופשה?

ח. פורת:

כן.

א. זילברברג:

הוא עובד טוב?

ח. פורת:

עובד טוב מאד. הוא החליט שהמשכורת לא מספיקה לו.

א. זילברברג:

מי עוד נמצא שם?

ח. פורת:

חברת מניות שאין לה שום קשר עם פרחים. שני יהודים בעלי הון. אני לא מכיר אותם.

היו"ר י. הורוביץ:

אני מציע לך לשלוח לו מכתב פיטורים.

ח. פורת:

הנושא מטופל.

ע. אמוראי:

היו פרחים שלא נשלחו לחו"ל בגלל תקלות כאן יש בעיה של שוק מקומי שהמועצה מעורבת בו חזק מאד. איך המועצה נתנה לשווק פרחים כאלה בשוק המקומי במחיר כל כך נמוך שזה מתחרה במגדלים שלא יכולים לשווק את הסחורה שלהם בהתחשב עם ההוצאות שלהם?

א. ליבצי:

האם אפשר לקבל את העתונים בהם פורסם המכרז הזה?

היו"ר י. הורוביץ:

אני מאמין ב-100% שמה שנאמר כאן. תוכל לקבל.

ח. פורת:

לפני שנתיים וחצי ניסתה המועצה לערב את עצמה בנושא השוק המקומי, כאשר המועצה עד היום עוסקת ביצוא בלבד. נסינו לערב את עצמנו לפי תביעה של המגדלים. לרוב מגדלי הפרחים בישראל יש ענין שגם השוק המקומי יהיה ענין מאורגן. נסינו בצורות שונות ולא הצלחנו. יש הרבה גורמים שאשמים בכשלון הזה, עובדה היא שלא הצלחנו. לפני שלושת-רבעי שנה הרמנו ידים ואמרנו שאיננו מסוגלים לארגן את השוק המקומי. בקשר לעודפי יצוא, רצינו להוציא את מלוא התמורה האפשרית כי זה בסופו של דבר כספי מגדלים. מדובר על 300,000 ל"י למגדלים על סתורה שהיתה מושמדת. זה חולק למגדלים.

היו"ר י. הורוביץ:

מגדל פרטי שמגדל ומוכר ולא קיבל הלוואות. יום אחד מופיעה מדינת ישראל ונותנת לו מכת מוות כי היא רוצה להפטר מעודפים. בזכות מה? לו המדינה היתה שותפה אתו בכל, אני מבין. אבל אתה עושה זאת לחלק מהחקלאים ורוצה שנקרא לך מוסד ממלכתי?

ח. פורת:

הנושא של יצוא הפרחים הוא הבסיס של הענף בארץ. השנה מצפים ל-15 - 16 מיליון דולר

מהענף הזה.

יש גם שוק מקומי. המגדלים ליצוא נותנים את הסוג בנושא השיווק של פרחים. אין ספק שזה פוגע. אנחנו כודקים עכשיו את הנושא. מה שיוחלט ע"י אלה שבודקים את הנושא, זה ייעשה.

ג. יודין: דיברת על היקף היצוא בשעור של 16 מיליון דולר. מה היקף הפרחים לשוק המקומי?

ח. פורת: אף אחד לא יודע את זה. נסינו לפני שנה או שנתיים לבדוק את הנושא של השוק המקומי ואת הפוטנציאל של העניין הזה. אז בתנובה היתה מחלקת פרחים, ביקשנו מהם את הפדיון. אבל לא יכולנו להתגבר על זה. יש סוחרים קטנים שמשווקים את הסחורה שלנו באופן פרטי. לא יצאנו מזה. זה שוק די פרוע שהחשבון שלו הוא נעלם. איננו יכולים לקבוע את הסכום שפודה השוק הזה.

ה. י. הורוביץ: כמה אתם פדיתם?

ח. פורת: אנחנו לא פדינו שום דבר מהשוק המקומי ע"י ההסכם הזה. עד עכשיו קיבלנו 20,000 לירות מ-1 לנובמבר ועד אתמול.

מ. חריש: אני מציע לשמוע את הסקירות הכלליות שניתנות פה. יש כמה נושאים מרכזיים שנצטרך לחשוב עליהם ולטפל בהם בצורה מפורטת, תוך כדי דיון בחוק. יגם לי יש כמה שאלות. נגמור את הסקירה ותהיה לנו תמונה יותר מגובשת ונוכל ללכת לעצמנו את הבעיות.

ה. י. הורוביץ: הנוהג צריך להיות כזה. אבל מכיון שלא בכל יום ישנם כל הגורמים, רצינו לדון על הכוונות של החוק ועל הסעיפים.

מ. חריש: על חלק מהדברים נצטרך עוד להזמין אנשים.

א. ישראלי: גלשנו לנושא של השוק המקומי בגלל עודפי היצוא. לא יתכן מצב שאחד יושב ליד הקערה ומזין את החנויות, והשני שולח את אותו הפרח לחו"ל ויקבל תמורה או לא יקבל תמורה, כי יש אחד יותר זריז.

עשינו מספר נסיונות להכנס לשוק המקומי במובנתו לכלול את הפרחים של כל עם ישראל היושב בציון. יש לנושא הזה התנגדות סקטוראלית. יש סקטורים שיש להם זכויות בשוק המקומי ולכן אנחנו בשלב זה אמרנו שניתן פתרון לנושא של היצוא בעיקר, ובראה מה לעשות עם עודפי הפרחים של היצוא, לתת להם פתרון כלכלי בארץ. יכול להיות שהנסיון לא מוצלח, צריך לבחון אותו. יש צדדים ציבוריים שלו, צריך להתגבר עליהם. מבחינת הקשרים של איש עם המועצה, צריך להבטיח אותם. אם הנסיון הזה לא עולה יפה, צריך למצוא שיטה אחרת. חייבים למצוא שיטה שהפרחים האלה אם ניתן למכור אותם בחוץ, יימכרו כאן בערכם.

לצורך הפלת היצוא הזה, יש לאגרוסקו משרדים באירופה, יש לה משרדים בארץ, יש מסוף בלוד שנפתח לפני שנה וחצי, שם יש 4000 מ' תחנת נג ממושגים, מסוף שלא קיים כמותו במזרח התיכון, אולי גם בציילם כולו. אני מצטער שאת הרושם קיבלתם מדבריו של מר ביקל. גם המספרים שמסר מר ביקל, אינם נכונים. היצוא שלנו לאירופה הוא יותר גדול מאשר 7% מכלל הפרחים לשם. לא כדאי לנסוף כאן עם מספרים.

אני רוצה להתייחס בראש ובראשונה לנקודות שנראות לי כחשובות ושמעתי גם מחברי הועדה שאלות לגביהם. איטליה נחשבת ליצרן גדול של פרחים. היא ייצאה בשנים עברו לגרמניה שהיא הצרכן הגדול ביותר של פרחים. איטליה היוותה ביבוא הפרחים לגרמניה בשנת 1960 קרוב ל-40%, היום איטליה מהווה כ-15% עד 16%. אלה נתונים של שנת 1973. היצוא שלנו לגרמניה באותן השנים גדל ב-100 מיליון מרק ומתקרב ל-900 מיליון מרק עד מיליון מרק. אם אצלנו יש אלפיים מגדלי פרחים, באיטליה יש קצת יותר. ליד רומא יש מספר איזורי גידול, בכל מקום כזה יש יצואנים שמתחרים בינם לבין עצמם, פוגעים אחד במחירו של השני בשווקים, המספרים מדברים בעד עצמם, יש ירידה ביצוא איטלקי לגרמניה.

הדוגמא האיטלקית יכולה לדבר על מה קורה לתחרות. אגרוסקו יכולה לייצא כיצואן יחידי של פרחים במדינת ישראל, וזה יכול היה להביא לתוצאות שזה הביא.

היה כדאי שחברי הועדה יראו איך עובדת המערכת הזאת, מהיצרן, דרך בתי האריזה, המסוף והיצוא. אתן דוגמא מה קורה לנו היום עקב התחרות.

בשבועיים - שלושת השבועות האחרונים קיים יצוא לא באמצעות אגרוסקו אלא באמצעות חברה ירושלמית בשם "הארץ המובטחת", הם מייצאים סייפנים. החברה הזאת שולחת פרחים לאיטליה לקונה איטלקי שהוא קניין של סוכן אגרוסקו באיטליה. אתם יכולים לתאר לעצמכם שאם יש לאיטלקי מנופול באיטליה, הרי מדרך הטבע מנופול מטבעו מעורר התנגדות. הייתי ברומא וראיתי את הדברים. אותו סוכן איטלקי שהתקשר עם "הארץ המובטחת" פונה אל משווקים איטלקים אחרים ואומר להם: אגרוסקו זה עסק של עוד שנה שנתיים, המגדלים בארץ לא מרוצים מאגרוסקו, זו אינפורמציה שהוא קיבל. לפי תעודת המשלוח שראיתי בשדה התעופה ברומא, המחירים שצויינו בחשבון היו נמוכים ממחירי אגרוסקו לאותו יום. כאשר קיבל 50 קרטונים מהסוכן שלנו הוא קיבל באותו יום 900 קרטונים.

הינ"ר י. הורוביץ: האם ההתחרות גורמת הרעה או הטבה? אני רוצה להפגיש אתכם עם הלוי.

מסכים.

י. בילב:

אתמול דיברנו על בעיות תובלה. אין מקום בטיסות נוסעים להוציא את פרחי ישראל לאירופה וצריך לחכור מטוסים. אנחנו עובדים היום עם שני מטוסים והחל מיום ראשון יוכנס לפעולה מטוס שלישי, וכעבור שלושה שבועות המטוס הרביעי. החל ממחצית פברואר אנחנו מקיימים 5 - 6 טיסות 24 שעות לתקופה של חודש וחצי. אנחנו מנצלים נוסף לכך טיסות נוסעים לאותם היעדים. אתמול לאחר שהובטח לנו מקום בטיסה לרומא, הכנו משלוח של 50 קרטונים, והמשלוח הורד, כי המקום היה מיועד למשלוח של "הארץ המובטחת". אינני נכנס לדמות שמצטיירת אצל הסוכן שלנו ברומא, זו בעיה אחרת, לא מענינה של הועדה. אני רוצה להצביע על המומנט של התחרות על מקום בטיסות כאשר יש כמה גורמים שמטפלים בנושא. האם זה טוב ליצוא הפרחים שלנו?

היו"ר י. הורוביץ:

אינני מבין, עבור X עשרות אלפי ל"י שאתם תפדו, מה גרמתם לשוק המקומי? אני מביע

פליאה.

ת. פורת:

כדי לפרוש יריעה רחבה, צריך להקדיש ישיבה שלמה לנושא הזה. יש פה טעות. יש פרחים שנמכרים ב-3 אגורות ויש גם פרחים שנמכרים במחירים יקרים יותר ויש פרחים שנמכרים במחירים זולים יותר. אי אפשר להשוות את הכלנית לבקרה. החברה שקיבלה את המכרז לא מתפקדה לקנות את הפרחים האלה אלא גם להשמיד את העודפים ולפנות את המסוף בלוד ולפנות את בתי האריזה מהעודפים, וזה עיקר ההוצאות שלה. כשאינן אסון טבע, יש יכול גדול, הסיפנים פרחו כולם והגיעו לשיווק בכמות כפולה מאשתקד. לפני שנתיים השיווק היומי השוטף היה בין 120 ו-160 קרטונים והשנה באותו מועד מגיעים בין 1400 ל-1900 קרטונים. שום שוק בעולם לא יכול לקלוט את הדבר הזה. לשוק יש אפשרויות יבוא כשאתה מתכנן את הענף.

היו"ר י. הורוביץ:

גביתם 20,000 ל"י מהשוק המקומי. למה לא השמדת את זה? איזה נזק גרמתם!

י. יודין:

אני לא חורץ משפט שצריך להשמיד את הפרחים.

ת. פורת:

נאמר כאן שהמועצה מקפידה כספי מגדלים או גורמת להם ענול. האמת היא זאת: למגדלים יש מחירי מינימום תקופתיים. מחירי המינימום שהמועצה קבעה בהחלט מאפשרים קיום, רק אחרי שנה או יותר מזה, אחרי שגומרים לגבות מכל הקונים בחו"ל - והם אינם ממהרים לשלם - דוחפים פרחים. השנה כ-50% מהפרחים נמכרים במחירי סי"פ. גוש תלונות, יש תובלה אוירית יש קשיים שמורידים את התמורה הסופית. ההתחשבות לפעמים נמשכת מעל שנה, בגלל סיבות שהקונה רוצה לתת פחות ממה שאנחנו רוצים. המגדל לא הפסיד מזה. כשיש התחשבות סופית ויש עודף פדיון, מחלקים את הכסף. איך אפשר לומר שמחזיקים כספים? מחירי מינימום ישנם. כל שבועיים. זמגדלים מקבלים את התשלום. לא היתה תקופה שאיחרו כיום אחד בתשלום, כולל מר ביקל עבור היצוא שלו - ויש לו יצוא גדול דרך המועצה. להגיד שמחזיקים כספים של המגדלים - זה לא מתאים למציאות.

כאן צוטט כאסמכתא הידיעון שהמועצה מוציאה. אנחנו משתדלים להוציא ידיעון מדי חודש. אני משתדל לעדכן בו את המגדלים בדברים שונים, ואני מנסה לשפוך את לבי לגבי הבעיות עם אל-על, אגרוסקו משרד החקלאות. מנסים להכות אותי עם הידיעון הזה כי שם אני אומר למגדלים שהתוצרת שהם מביאים איננה טובה. זה ענף עצמם מ-3½ מיליון דולר לפני ארבע שנים ל-16 מיליון דולר השנה. זה לא קורה בשום ענף אחר. זה יקח הרבה זמן עד שהמועצה תהיה 100%, יש לנו עסק עם ציבור קשה של מגדלים שלא מקבל הדרכה מתאימה וקשה לכסות אותו מבחינת הפנגנון. לוחצים גם מבפנים. 17 מבקרים עם ג'יפים עם מוטרוולות, זה נקרא ביקורת... יתכן שנגיע לזה פעם. אני שואל אם השולחן הזה דוקא היה צריך לבקר את המועצה.

לשו בת היצוא ולטובת המגדלים, טוב שהחוק יאושר וככל שיאושר מהר יותר כן ייטב.

י. בילב:

אני קצת מצטער שהדיון גלש לתחומים אלה. אני רוצה להביא לידיעת חברי הועדה כמה

נתונים על מנת שתראו את הדברים בפרופורציה אחרת.

אנחנו ניצא השנה קרוב ל-200 מיליון פרחים אם פו"ב צפוי זה 16 מיליון דולר, למעשה ערך המכירה מגיע לסדר גודל של 25 מיליון ל"י. היצוא הזה מתבצע לכל ארצות אירופה המערבית. יש לנו נסיונות יצוא לארה"ב, השנה הם לא מוצלחים מסיבות שלא אפרט כאן.

לצורך הפלאת היצוא הזה, יש לאגרוסקו משרדים באירופה, יש לה משרדים בארץ, יש מסוף כלוד שנפתח לפני שנה וחצי, שם יש 4000 מ' תחני נג ממושגים, מסוף שלא קיים כמותו במזרח התיכון, אולי גם בציילם כולו. אני מצטער שאת הרושם קיבלתם מזכריו של מר ביקל. גם המספרים שמסר מר ביקל, אינם נכונים. היצוא שלנו לאירופה הוא יותר גדול מאשר 7% מכלל הפרחים לשם. לא כדאי לנפנף כאן עם מספרים.

אני רוצה להתייחס בראש ובראשונה לנקודות שבראות לי כחשובות ושמעתי גם מחברי הועדה שאלות לגביהם. איטליה נחשבת ליצרן גדול של פרחים. היא ייצאה בשנים עברו לגרמניה שהיא הצרכן הגדול ביותר של פרחים. איטליה היוותה ביכוא הפרחים לגרמניה בשנת 1960 קרוב ל-40%, היום איטליה מהווה כ-15% עד 16%. אלה נתונים של שנת 1973. היצוא שלנו לגרמניה באותן השנים גדל ב-100 מיליון מרק ומתקרב ל-900 מיליון מרק עד מיליון מרק. אם אצלנו יש אלפיים מגדלי פרחים, באיטליה יש קצת יותר. ליד רומא יש מספר איזורי גידול, בכל מקום כזה יש יצואנים שמתחרים בינם לבין עצמם, פוגעים אחד במחירו של השני בשווקים, המספרים מדברים בעד עצמם, יש ירידה ביצוא איטלקי לגרמניה.

הדוגמא האיטלקית יכולה לדבר על מה קורה לתחרות. אגרוסקו יכולה לייצא כיצואן יחידי של פרחים במדינת ישראל, וזה יכול היה להביא לתוצאות שזה הביא.

היה כדאי שחברי הועדה יראו איך עובדת המערכת הזאת, מהיצרן, דרך בתי האריזה, המסוף והיצוא.

אתן דוגמא מה קורה לנו היום עקב התחרות.

בשבוועיים - שלושת השבועות האחרונים קיים יצוא לא באמצעות אגרוסקו אלא באמצעות חברה ירושלמית בשם "הארץ המובטחת", הם מייצאים סייפנים. החברה הזאת שולחת פרחים לאיטליה לקונה איטלקי שהוא קניין של סוכן אגרוסקו באיטליה. אתם יכולים לתאר לעצמכם שאם יש לאיטלקי מונופול באיטליה, הרי מדרך הטבע מונופול מטבעו מעורר התנגדות. הייתי ברומא וראיתי את הדברים. אותו סוכן איטלקי שהתקשר עם "הארץ המובטחת" פונה אל משווקים איטלקים אחרים ואומר להם: אגרוסקו זה עסק של עוד שנה שנתיים, המגדלים בארץ לא מרוצים מאגרוסקו, זו אינפורמציה שהוא קיבל. לפי תעודת המשלוח שראיתי בשדה התעופה ברומא, המחירים שזויינו בחשבון היו נמוכים ממחירי אגרוסקו לאותו יום. כאשר קיבל 50 קרטונים מהסוכן שלנו הוא קיבל באותו יום 900 קרטונים.

הינ"ר י. הורוביץ: האם ההתחרות גורמת הרעה או הסכה? אני רוצה להפגיש אתכם עם הלוי.

מסכים.

י. בילב:

אתמול דיברנו על בעיות תובלה. אין מקום בטיסות נוסעים להוציא את פרחי ישראל לאירופה וצריך לחכור מטוסים. אנחנו עובדים היום עם שני מטוסים והחל מיום ראשון יוכנס לפעולה מטוס שלישי, וכעבור שלושה שבועות המטוס הרביעי. החל ממחצית פברואר אנחנו מקיימים 5 - 6 טיסות 24 שעות לתקופה של חודש וחצי. אנחנו מנצלים נוסף לכך טיסות נוסעים לאותם היעדים. אתמול לאחר שהובטח לנו מקום בטיסה לרומא, הכנו משלוח של 50 קרטונים, והמשלוח הורד, כי המקום היה מיועד למשלוח של "הארץ המובטחת". אינני נכנס לדמות שמצטיירת אצל הסוכן שלנו ברומא, זו בעיה אחרת, לא מענינה של הועדה. אני רוצה להצביע על המומנט של התחרות על מקום בטיסות כאשר יש כמה גורמים שמטפלים בנושא. האם זה טוב ליצוא הפרחים שלנו?

ד"ר י. הורוביץ: אלינו הגיעה תלונה שהיתה התערבות לאפשר העברת פרחים אפילו כשיש מקום. הטענה שלך קשה מאד, אם זה נכון, אבל גם מה שאני שמעתי זה חמור.

אנחנו נקיים ישיבה נוספת.

י. בילב: לגבי הפרחים שנשארים בארץ, הם לא נזרקים לשוק המקומי. יש פרחים שמובלים לצה"ל.

א. זילברברג: מבקש שאגרוסקו תגיש לנו סקירה בכתב על כל הנושאים האלה, כמה זה נוגע לשוק, ואיך זה נוגע. חומר רקע.

המשך הדיון נדחה.

הישיבה נבעלה בשעה 11,10